

Oponentský posudek k bakalářské práci
Duchovní potřeby seniorů se zaměřením na komunikaci
ETF, obor Pastorační a sociální práce, červen 2011

Autor: Ludmila Havelková, DiS.

Vedoucí práce: Mgr. Michael Martinek, Th.D.

Počet stran: 58 stran textu + příloha

Cílem bakalářské práce je „pokusit se duchovní potřeby seniorů více konkretizovat“ (s. 8). Autorka se zaměřuje především na komunikaci se seniory. Práce je výrazně orientovaná na praxi: z praxe vychází a směřuje k ní. To je chvályhodné, stejně jako výběr obou témat práce: duchovní potřeby a komunikace. Nedotažené je ovšem odůvodnění vztahu těchto témat. V podstatě jde o dvě nezávislá pojednání, i když v kapitole o komunikaci jsou náznaky vztahu ke spiritualitě. Nezazní ale zřetelně kupříkladu, zda duchovní potřeby seniorů zjistíme, pokud budeme používat ten a ten druh komunikace. Nebo zda si naplňování duchovních potřeb seniorů vyžaduje ten a ten typ komunikace.

Práce je rozčleněna do pěti kapitol. Vítám, že každá kapitola obsahuje stručný úvod. První kapitola obsahuje spíše úvahy než faktická data. Vytýkám také, že církevní dokument není čten poněkud kritičtěji. Druhá kapitola reprodukuje absolventskou práci studentky z předchozího studia. Výpovědi získané v rozhovorech jsou bezpochyby zajímavé a užitečné, studentka je navíc rámuje vlastní zkušeností s prací se seniory. Na druhou stranu se nejedná o analýzu, jak je uvedeno (s. 13). Je-li účelem bakalářské práce osvojit si práci s literaturou, potom bych uvítal, aby byly výpovědi konfrontovány s teoretickou literaturou. Slabší schopnost pracovat s literaturou dále dokumentuje používání dlouhých nekomentovaných citací (s. 23, 26), stejně jako rozpačitost v tom, co citovat a co parafrázovat. Nekritická práce se zdroji je zjevná, když autorka ve 4. kapitole vymezuje pojmy (spiritualita je ..., náboženství je ..., víra je ...). Věty náboženského pozitivismu typu „Musíme si také uvědomit, že lidská duše je od přirozenosti náboženská“ (s. 29) by se v akademické práci neměly objevit.

V páté kapitole autorka dobře popíše metodu výzkumu. V rozsáhlém bodě 5.7 potom uvádí komentované výpovědi respondentů. Přestože nejde o analýzu (jak se autorka domnívá) a není obvyklé uvádět data z výzkumu v tomto rozsahu, materiál je sám o sobě moc zajímavý (půvabné je moravské nářečí respondentů). Mohl by sloužit jako podklad pro další rozbor, reflexi, srovnání s tvrzeními v literatuře. Zde se autorka spokojí jen se shrnutím získaných údajů.

Formální úprava práce je přiměřená. Několik chyb se objevuje: je chybně vytištěn obsah, literatura není abecedně řazena a jsou v ní věcné chyby, pár gramatických chyb.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení C.

K obhajobě: Ve své práci uvádíte, že pracovníci přímé péče se seniory zřídka hovoří o duchovních tématech. Je to podle Vás v pořádku nebo ne? A jaké vzdělání by případně tito pracovníci potřebovali, aby mohli duchovní rozhovory vést? A co by k tomu ještě potřebovali?

Petr Jandejsek, 6. června 2011